

Mobiele identificatie voldoet niet aan gewenste vraag` (07/12/2001)

Nederlanders vinden het onveilig om de overheid persoonlijke informatie via internet te verstrekken. En de rol van die overheid als waakhond over de digitale snelweg is nog vaag, aldus communicatiedeskundige Jacob van Kokswijk. Hoog tijd voor een internationaal digitaal overheidscertificaat.

De gemeente Enschede wil experimenteren met mobiele telefoons om de identiteit van burgers vast te stellen die gebruik willen maken van het digitale gemeenteloket. Het is één van de drie gemeenten die door Binnenlandse Zaken zijn uitgezocht voor de pilot digitale dienstverlening. Net als Den Haag en Eindhoven krijgt Enschede drie jaar lang elk jaar twee miljoen gulden subsidie.

Burgers kunnen zich mobiel melden met een password en krijgen dan via SMS een code toegestuurd, die ze vervolgens op de gemeentelijke website kunnen invullen. De gemeenten Groningen, Haarlem en Rotterdam hebben de mobiele telefoon als creditcard ontdekt en incasseren de parkeergelden waarmee het risicovolle legen en onderhouden van parkeermeters kan verdwijnen. Zit de burger daarop te wachten? Nederlanders vinden het onveilig om persoonlijke informatie via internet aan de overheid te verstrekken. Tweederde van de Nederlanders wil via de computer niet doorgeven wat hun bruto jaarsalaris, creditcard- of sofi-nummer is, aldus een recent NIPO onderzoek. Geen enkel elektronisch netwerk blijkt veilig. Internet legt een nieuwe kwetsbaarheid van de samenleving bloot. De vijand is onzichtbaar. De omvang van vervalste digitale certificaten en identiteitsbewijzen overschaduwde de vervalste papieren paspoorten en echtheidsdocumenten. Mede daardoor worden al jarenlang netwerken en databestanden gekraakt. De rol van de overheid bij de bewaking van de elektronische snelweg is nog niet helder. In verschillende landen beginnen de eerste vormen van 'cybercops' op te komen, maar het is nog uiterst pril. En wie is de wegbeheerder van de elektronische snelweg? De Algemene Rekenkamer meldde als samenvattende conclusie van het Rechtmatigheidsonderzoek 1998 dat bij alle ministeries op het gebied van de automatisering tekortkomingen zijn geconstateerd. Geen van de departementen voldeed aan het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst (VIR).

Nietszeggend

Burgers willen zich veilig voelen, overheden willen zo veel mogelijk informatie verzamelen om een formele veiligheid te garanderen en van de techniek wordt verwacht de ultieme oplossing te bieden waarin security en privacy kunnen samengaan. Om vertrouwen te wekken wordt op cruciale plaatsen de identiteit van personen en de echtheid van goederen gecontroleerd. Dat gebeurt in nagenoeg alle gevallen nog met een gewoon, papieren document. Deze vertrouwenwekkende actie staat haaks op het overheidsoptreden in de digitale wereld, waar men niet verder is gekomen dan het opstellen van een beleidsnota 'Veiligheid in de virtuele wereld' om in de samenleving de nieuwe kwetsbaarheden vanwege de moderne ICT te onderkennen. Verschillende ministeries zijn verantwoordelijk voor bepaalde aspecten van veiligheid, maar er is geen enkel ministerie aanspreekbaar voor het geheel. Dat geldt per land. Vanwege deze ongrijpbaarheid houden overheden het zelf uitgeven van digitale certificaten af. In cyberland zorgen producenten en leveranciers zelf voor een digitaal certificaat van echtheid. Zo wordt Microsofts Passport al gebruikt door miljoenen Hotmail- en MSN-klienten, waarmee ze na eenmaal invullen van hun password toegang hebben tot alle aangesloten sites. Dit authenticatiesysteem maakt onderdeel uit van Windows XP en Net Services waarin het een sleutelrol voor betalingen speelt. Microsoft krijgt op die manier sluipenderwijs de beschikking over persoons-, financiële- en bestedingsgegevens van vele tientallen miljoenen mensen.

Risksociety

Het leven in cyberworld lijkt heel wat onveiliger dan op onze aardbol. Slechte software, slordigheid en stuntelige systeembeheerders maken de computers van de overheid, bedrijven en particulieren tot een gemakkelijk doelwit voor hackers en insluipers. Burgers verwachten integriteit van de overheid - zeker van een rechtshandhaver - is een conclusie uit het jaarverslag 2000 van de Belastingdienst. De kennelijke noodzaak om de elektronische snelwegen te bewaken, gaat slecht samen met de uitdrukkelijke wens van consumenten en burgers om hun privé-leven te beschermen tegen ongewenste invloeden van buitenaf. Het conflicteert ook met de behoefte van ondernemingen om hun bedrijfsgeheimen te beschermen door middel van versleuteling van gegevens. In 1988 constateerde de rekenkamer dat 'onvoldoende waarborg bestaat dat grote risico's met betrekking tot gegevens in geautomatiseerde systemen bij de ministeries worden afgedekt'. Anno 2002 stijgt de noodzaak van een internationaal digitaal overheidscertificaat met de minuut.

Jaargang: 2001, aflevering 49 pagina 20